

**2022/2023 TANÉVBEN ÉRVÉNYES
TANTÁRGYI PROGRAM**

Tantárgy teljes neve: ÉTREND-KIEGÉSZÍTŐK	
Képzés: egységes osztatlan képzés (gyógyszerész)	
Munkarend: nappali	
Tantárgy rövidített neve: Étrendk.	
Tantárgy angol neve: Dietary supplements	
Tantárgy német neve: Nahrungsergänzungsmittel	
Tantárgy neptun kódja: GYSFMG301E1M	
Tantárgy besorolása: kötelező/ <u>szabadon választható</u> /kritériumkövetelmény	
A tantárgy oktatásáért felelős szervezeti egység: SE GYTK Farmakognóziai Intézet	
A tantárgyfelelős neve: Dr. Ványolós Attila Elérhetőség: - cím: 1085 Üllői út 26. III. em. - telefon: +3620/5515456 - e-mail: vanyolosa@pharmacognosy.hu	Beosztás, tudományos fokozat: adjunktus, PhD
A tantárgy oktatásában résztvevő(k) neve(i): (elmélet/gyakorlat) Gampe Nóra Riethmüller Eszter Fejős Ida Csernák Orsolya Ványolós Attila meghívott előadók (MÉKISZ, ELTE)	Beosztás, tudományos fokozat: tanársegéd, PhD adjunktus, PhD adjunktus, PhD adjunktus, PhD adjunktus, PhD
A tantárgy heti óraszám: 2 óra elmélet	A tantárgy kreditpontja: 2 kredit
A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja és feladata a képzés céljának megvalósításában: A tárgy feladata, hogy átfogó képet nyújtson az étrend-kiegészítők piacának jelenlegi viszonyairól. Kiemelt szerepet szán a termékkör piacán tapasztalható visszaélésekre, a szabálytalan ajánlásokra és hamisított termékekre. A diplomájuk megszerzése előtt álló gyógyszerészek az előadások során megbízható szakmai ismereteket sajátíthatnak el, mellyel záróvizsgás gyakorlatuk során illetve hivatásuk gyakorlásakor egyaránt szakszerű tájékoztatással állhatnak a betegek/laikusok rendelkezésére.	

<p>A tantárgy rövid leírása:</p> <p>Az Étrend-kiegészítők c tárgy (követve a társkarok oktatási portfólióját) a budapesti gyógyszerészképzésben is azt az évek óta fennálló hiányt hivatott pótolni, hogy pontos, szakmailag megalapozott és megbízható információk alapján segítsen a leendő gyógyszerészeknek eligazodni az étrend-kiegészítők gyártását, forgalmazását (szabályozását) és alkalmazását illetően. Az OÉTI OGYÉI-ba történő integrációjával az étrend-kiegészítők szabályozása újra kiemelt szerepet kapott, a gyógyszerészhallgatók esetében elkerülhetetlenül szükséges a termékcsoporthoz meghatározásának és az alapvető fogalmaknak az ismerete. Az étrend-kiegészítők, mint a leggyorsabban növekvő (köztes) termékcsoporthoz a hagyományos élelmiszerek és a gyógyszerek között mára az étrend kiegészítőiből azok meghatározó részévé váltak. A notifikált étrend-kiegészítők száma meghaladja a tízezret, nem megalapozatlan az a megállapítás, hogy a lakosság jelentős hányada fogyaszt valamilyen étrend-kiegészítőt, többnyire az orvos vagy gyógyszerész tudta nélkül. Bár számos étrend-kiegészítő tartalmaz gyógynövényeket (gyakran olyat, amely nem része a Farmakognózia tárgy tematikájának), a tananyag elkülönül a farmakognózia és a fitoterápia tárgytól, mert étrendi-élelmiszer jellegű alkalmazási szemlélettel (a terápia és a betegségmegelőzés helyett az egészségmegőrzést előtérbe helyezve) tárgyalja a termékekben előforduló komponenseket, és ad útmutatást a leendő gyógyszerészek számára a termékcsoporthoz szakmailag megalapozott megítéléséhez.</p> <p>A tantárgy áttekinti az étrend-kiegészítőkkel kapcsolatos minőségi követelmények rendszerét, a jogi szabályozását és a rendeleti végrehajtást, ill. ellenőrzést. A gyógyszerekkel ellentétben az étrend-kiegészítők gyártásának, forgalmazásának és minőség-ellenőrzésének szabályozása megengedőbb, mely a késztermékek minőségét negatívan befolyásolja, a termékajánlásokban megjelenő szakszerűtlen állításoknak kedvez. A tematika az EFSA (European Food Safety Authority) által alkalmazott egészségre vonatkozó állítások alapján csoportosítja és részletesen tárgyalja a fontosabb étrend-kiegészítő összetevőket. Külön előadásban tárgyalja a tápszereket, kitérve a speciális élethelyzetekre és korcsoportokra, illetve taglalja a kiegyensúlyozott táplálkozás, mint egészségmegtartó tényező szerepét. A tematika hangsúlyt fektet a növényi étrend-kiegészítők kockázatainak ismertetésére, különös tekintettel a gyógyszerekkel fellépő kölcsönhatásokra, de bemutatja a negatív listát is azokról a növényekről, amelyek nem javasoltak étrend-kiegészítőkben.</p>							
Az adott félévi kurzusra vonatkozó adatok							
Tárgyfelvétel ajánlott féléve	Kontakt elméleti óra	Kontakt gyakorlati óra	Kontakt demonstrációs gyakorlati óra	Egyéni óra	Összes óra	Meghirdetés gyakorisága	Konzultációk száma
8. félévtől	28	--	--	--	28	Őszi szemeszterben* <u>Tavaszi szemeszter</u> * Minkét szemeszterben* (* Megfelelő aláhúzendő)	igény szerint

A kurzus oktatásának időterve
<p>Elméleti órák tematikája (heti bontásban):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. hét: Bevezetés, a termékcsoporthoz meghatározása, alapfogalmak 2. hét: Ipari szempontok: Jogi szabályozás, rendeleti végrehajtás, ellenőrzés 3. A hiánypótlás és helyettesítés: elfogadható és szükségtelen kiegészítések. Jogszerű és szabályellenes alkalmazások, visszaélések, jelenlegi piaci állapotok. 4. hét: A kiegyensúlyozott táplálkozás, mint egészségmegtartó tényező. Vitaminok és ásványi anyagok. 5. hét: A megfelelő gyomor-bélműködést elősegítő szerek, a szexuális zavarok kezelése étrend-kiegészítőkkel. 6. hét: Az ideális testsúly elérését/fenntartását támogató készítmények jellemzése. A testizom növekedését elősegítő étrend-kiegészítők. 7. hét: A szív-érrendszer egészségét támogató szerek: a fiziológiás vércukorszintet és a normális koleszterinszintet elősegítő szerek 8. hét: Az idegrendszer megfelelő működését támogató készítmények 9. hét: A csontok és ízületek egészségét támogató szerek. A menopauza okozta diszkomfort érzést mérséklő szerek 10. hét Anyatej-helyettesítő és anyatej-kiegészítő tápszerek 11. hét: Az immunrendszer működését befolyásoló készítmények, ill. a húgyúti és szépségápolási készítmények 12. hét Gombák az étrend-kiegészítőkben 13. hét: Az étrend-kiegészítők analitikai vizsgálatában alkalmazott módszerek, példák bemutatása. 14. hét: Összegzés, konzultáció
<p>Gyakorlati órák tematikája (heti bontásban):</p> <p>-</p>
<p>Konzultációk rendje:</p> <p>igény szerint</p>
Kurzus követelményrendszere

A kurzus felvételének előzetes követelményei: Gyógynövény- és drogismeret II. Gyógyszerhatástan-toxikológia I.
A foglalkozásokon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás igazolásának módja, pótlás lehetősége: <u>Legfeljebb 3 előadásról való hiányzás elfogadható.</u> Hiányzás a TVSZ szerint. Pótlás konzultációval lehetséges.
Évközi ellenőrzések (beszámolók, zárthelyi dolgozatok) száma, témakörei és időpontjai, pótlási és javítási lehetőségek: -
A félév végi aláírás követelményei: A megengedettnél nem több hiányzás esetén az aláírás megadható.
A hallgató félév során egyéni munkával megoldandó feladatainak száma és típusa, ezek leadási határideje: -
A félév végi számonkérés típusa: aláírás/gyakorlati jegy/ kollokvium /szigorlat . Az egyes előadások anyagából írandó sikeres évközi beszámolókra kapott megajánlott jegy kiválthatja a kollokviumot.
A félév végi számonkérés formája: szóbeli vizsga
A tárgy előírt külső szakmai gyakorlatai: -
A tananyag elsajátításához felhasználható jegyzetek, tankönyvek, segédletek és szakirodalom listája: Az előadás anyaga elérhető a tárgy Moodle-felületén.
A kurzus tárgyi szükségletei: tanterem, laptop, projektor
A tantárgyleírást készítette: Dr. Béni Szabolcs docens Dr. Ványolós Attila adjunktus